

Хмельницька районна бібліотека
для дорослих

**Календар
пам'ятних та
знаменних дат Хмельницького краю
на 2015 рік**

1500р.(515р).- перші відомості про герб м.Хмільника

// Савчук Ю. Міська геральдика Поділля /Худож.Г.Мельник; Передмова Л.Шпильової.- Вінниця: Континент – ПРИМ, 1995.-с.43

1585р. (430р.)- у Хмільнику відбувся протестантський Хмільницький Собор

//Історія міст і сіл УРСР Вінницької області.-К.,1972.- с.662

1734- 1735 рр.(280 р.) у Хмільницькому старостві діяв загін гайдамаків під проводом Митки.

//Історія міст і сіл УРСР Вінницької області.-К.,1972.- с.663

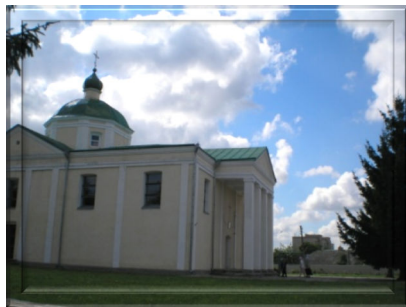
1755р.(240 р.)- у с.Думенки побудований храм. У 1838 р. церква піднята на кам'яний фундамент, а в 1845 р. до неї добудована кам'яна церква, названа на честь святого Митрофана Воронежського. На теперішній час зберігся фундамент та невеличка частина церкви. Сьогодні престольне свято на честь Покрови Пресвятої Богородиці.

//Приходы и церкви Подольской епархии. Под редакцией священника Евфимия Сецинского – Біла Церква : Вид. О.Пионківський , 2008.-с.540-541

1790р. (225р.)- у Сандраках відкрита церква на честь Різдва Богородиці , яка збереглась до наших днів.

//Приходы и церкви Подольской епархии. Под редакцией священника Евфимия Сецинского – Біла Церква : Вид. О.Пионківський , 2008.- с.503

1810р.(205 р.)- побудований у Хмільнику храм на честь Різдва Пресвятої Богородиці.

//Приходы и церкви Подольской епархии. Под редакцией священника Евфимия Сецинского –

Біла Церква : Вид. О.Пионківський , 2008.-с.507

10 жовтня 1835 р.(180р.)- річниця з дня смерті Устима Кармелюка

//Хмільницькі світовиди

1855р.(160 р.)- відкрита у с.Голодьки побудована церква на честь святого Миколая, яка і по сьогодні діє.

//Приходы и церкви Подольской епархии. Под редакцией священника Евфимия Сецинского – Біла Церква : Вид. О.Пшонківський , 2008.-с.494

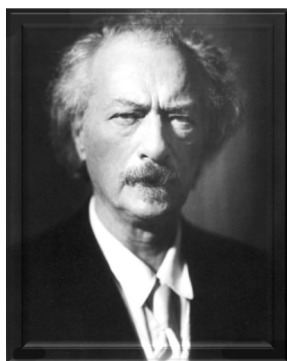

1885р. 17 квітня (130 р.)- помер Володимир Печерін, російський філолог, перекладач. 1823- 1825рр. проживав у Хмільнику.

// З – Над Божої ріки. Літературний бібліографічний словник Вінниччини /Упорядкування і загальна редакція А.М.Подолінного.Вінниця: Континент-ПРИМ, 2001.- с.267

1860р.(155р)- у Воронівцях, с.Кривошії, Митинцях, Подорожна, Соломирка відкриті церковно – приходські школи ;

//Приходы и церкви Подольской епархии. Под редакцией священника Евфимия Сецинского – Біла Церква : Вид. О.Пшонківський , 2008.- с.525,547,528, 534

6 листопада 1860р.(155р.)- у с.Курилівка народився видатний польський піаніст, диригент, композитор, філантроп, політик Ігнаци Ян Падаревський.

Грабовський В. А світ музикою зветься// Укр. Кур'єр.- 2002.- 15 черв.- с.8-9

А.Бортняк. Славний поляк із Поділля// Вінниччина.- 2000.- 17 листопад.

Остапов В. Ім'я його на Батьківщині//Життєві обрії

Дасевич С. Місце народження – курилівка//Червон. Прапор.- 1990.- 29 груд.

Житкевич А. Падаревський – наш земляк//Червон. Прапор .- 1973.- 4 серп.

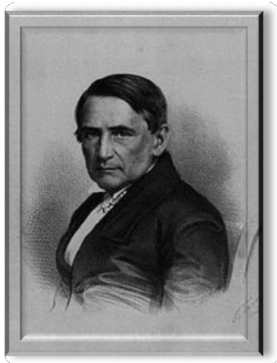
1865 р. (150р.)- у Мазепинцях (Лисогірка), Томашпіль, Чудинівці відкриті церковно – приходські школи ;

- у Маркушах відкрита школа грамоти на честь Покрови Пресвятої Богородиці

//Приходы и церкви Подольской епархии. Под редакцией священника Евфимия Сецинского – Біла Церква : Вид. О.Пионківський , 2008.-с.546, 527 , 535, 553

1870р.(145р.)- у с.Березна відкрите народне училище

//Приходы и церкви Подольской епархии. Под редакцией священника Евфимия Сецинского – Біла Церква : Вид. О.Пионківський , 2008.- с.538.

1875р. 3 листопада (140р.)- помер Александр Гроза, польський поет, драматург, мав маєток у с.Кропивна.

//Колесник В.Відомі поляки Вінниччини. Бібліографічний словник.-Вінниця:ВМГО «Розвиток», 2007.- с.130- 132.

1880р.(135 р). у с.Вишенька відкрите Міністерське народне училище ;

- у Слободі – Кустовецькій відкрита церковно – приходська школа.

//Приходы и церкви Подольской епархии. Под редакцией священника Евфимия Сецинского – Біла Церква : Вид. О.Пионківський , 2008.- с.222

1885р. 17 квітня (130 р.)- помер Володимир Печерін, російський філолог, перекладач. 1823- 1825рр. проживав у Хмільнику.

// З – Над Божої ріки. Літературний бібліографічний словник Вінниччини /Упорядкування і загальна редакція А.М.Подолінного.Вінниця: Континент- ПРИМ, 2001.- с.267

1880р. 20 серпня (135р).- в с.Уланові народився Валер'ян Тарноградський, поет, педагог.

10 травня 1945р- помер В.Тарноградський.

// З – Над Божої ріки. Літературний бібліографічний словник Вінниччини /Упорядкування і загальна редакція А.М.Подолінного.Вінниця: Континент- ПРИМ, 2001.- с.337-338

1890р.(125р).- відкрита школа грамоти при Соборо –Богородичному храмі м.Хмільника

//Приходы и церкви Подольской епархии. Под редакцией священника Евфимия Сецинского – Біла Церква : Вид. О.Пшонківський , 2008.- с.508

1905 р.(115р)- стали до ладу пивоварний та чавуноливарний заводи, тартак (лісопильний завод)//**Історія міст і сіл УРСР Вінницької області.-К.,1972.- с.670**

Березень, 1920 р. (95 р.) - в палаці Ксідю почала працювати агрономічна – ветеринарна школа.

//Історія міст і сіл УРСР Вінницької області.- К.,1972.- с.667

1920 р. (95 р.) - у місті остаточно встановлена Радянська влада

//Історія міст і сіл УРСР Вінницької області.-К.,1972.- с.667

14 січня 1920 р. (95 р.) - в с.Соломирці(нині Порик) народився Василь Васильович Порик, Герой Радянського Союзу.

//Підласко Т.В. Легендарний Базиль. - Одеса: Вид-во «Маяк».- 1974.- с.46

13 січня 1920р.(95р.) – народився Олександр Гришко в с.Вчорайше Ружинського р-ну Житомирської області. Відомий місцевий поет, художник, громадський діяч краю.

//Пелюстки троянди. Поезії.-Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 2000.-с.23-26.

10 серпня 1920р .(95р.) - розпочав свою роботу Хмільницький районний Будинок культури.

//Михалиця О. Вони приносять нам свято: [Історія Хмільниц. р-ного Б-ку культури]//Життєві обрії. – 2013.-17 трав.

22 серпня 1925 р.(95р.) народився Андрій Євгенович Савченко під час Великої Вітчизняної війни воював у складі 876 стрілецького полку 276 Темрюкської двічі Червонопрапорної дивізії, яка визволяла Хмільницький край, Почесний громадянин міста Хмільника. Неодноразово бував у м.Хмільнику.

//За матеріалами Хмільницького міського архіву.

1925 р.25 серпня (90р.)- народився Наум Якович Гольденберг, заслужений лікар України, Почесний громадянин м.Хмільника, з 1954- 2005 головний лікар Медичного центру реабілітації залізничників Південно – Західної залізниці.

// Сім чудес Хмільника.-Бердичів

1січня 1930р.(85 р.)- в с.Воронівцях народилась Ольга Семенівна Макарчук, відомий педагог на теренах Хмільницького краю, місцева поетеса.

7 січня 1930 р. (85 р.) - у с.Великий Остріжок народився Євген Гнатович Гончарук— український учений в галузі гігієни і санітарії, академік АМН України, член-кореспондент АМН СРСР (з 1984 року), академік АМН СРСР (з 1988 року), академік РАМН (з 1993 року), академік НАН України (з 25 листопада 1992 року), академік АПН України (з 1993 року), Академік Міжнародної академії наук вищої школи (з 1995 року), академік академії

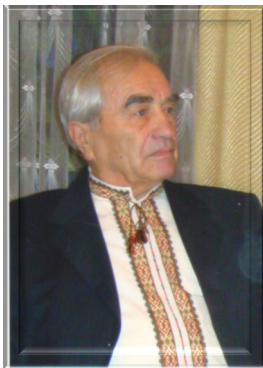

природничих наук загальноросійського об'єднання вчених (з 1995 року), академік Польської академії медицини (з 1997 року), академік Всесвітньої академії медицини Альберта Швейцера (з 1999 року), доктор медичних наук (з 1968 року), професор (з 1969 року), лікар вищої категорії.

Використані матеріали з вільної енциклопедії Вікіпедії

19 лютого 1935 р.(80р.)- в с.Плебанівка Шаргородського району народився Антон Михайлик, журналіст, 28 років був головним редактором районної газети «життєві обрії», громадський діяч, член літературно – мистецького клубу «Золота троянда».

//Пелюстки троянди. Поезії.-Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 2000.-с.91 – 94

10 березня 1935р. в с.Лозна народився Броніслав Якович Панасюк, академік Української академії аграрних наук, відомий вчений економіст, заслужений економіст України, дійсний член Української академії аграрних наук

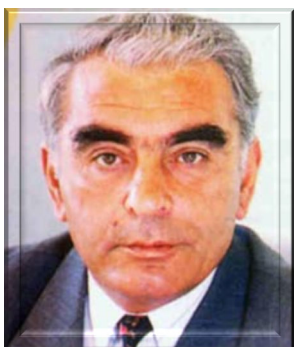
// Панасюк Броніслав Якович: Біобібліогр. Показч. Наук праць за 1963- 2007 роки /УААН, Држ.наук. с.-г. б-ка, Київ. Нац.екон.ун – т; Уклад.: В.А.Вергунов, Т. Д. Дерлеменко, О.П.Анкіна, Л.А.Кириленко; Наук. Ред.

В.А.Вергунов; Авт. Вступ. ст. М.В.Зубець.- К.:Аграрна наука, 2007.-148с.

4 липня 1940 р. (75р.) у с. Лісогірка народився Руслан Юрійович Морозовський, український поет рідновіри .

//Матеріали використані з Інтернату соціальної мережи В контактї

2 серпня 1940 р.(75р.)- у с.Скаржинцях народився Антон Станіславович Малиновський, агроном, кандидат сільськогосподарських наук (1973), доктор економічних наук (2007); професор; Житомирський національний

агроекологічний університет, ректор (01.1999-2011), завідувач кафедри технології зберігання та переробки продукції рослинництва. Заслужений працівник сільського господарства України. Автор монографії "Еколого-економічні та соціальні аспекти Чорнобильської катастрофи (на прикладі Житомирської області)" (2001), співав. 5 навчальних посібників: "Інженерна екологія" (1999), "Ефективність тривалої мінімізації основного обробітку ґрунту в польових сівозмінах інтенсивно-екологічного землеробства Південного Полісся і Північного Лісостепу України" (2001) та ін., понад 50 статей. Автор збірок «Вірність» та «Я собі не зрадив».

// З – Над Божої ріки. Літературний бібліографічний словник Вінниччини /Упорядкування і загальна редакція А.М.Подолінного.Вінниця: Континент- ПРИМ, 2001.- с.211

//Використані матеріали з вільної енциклопедії Вікіпедії

1 травня 1945 р.(70р.)- вийшов перший післявоєнний номер районної газети «Прапор Перемоги» .

//Історія міст і сіл УРСР Вінницької області.-К.,1972.- с.670

11 березня 1950 р. (65р)- в с.Валява Городищенського району Черкаської області народився Микола Заруба, ініціатор і засновник літературного – мистецького клубу «Золота троянда», також очолює поетичну студію у клубі, відомий журналіст та громадський діяч.

//Пелюстки троянди. Поезії. - Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 2000.-с.57- 60

11 березня 1950р. в с.Брошнів –Осада Рожнятівського району Івано – Франківської області народився Василь Дмитрович Остапов. Журналіст, один із перших хто вивчав історію «Хмільницький літопис», автор книг, був членом Національної спілки письменників України.

// // З – Над Божої ріки. Літературний бібліографічний словник Вінниччини /Упорядкування і загальна редакція А.М.Подолінного.Вінниця: Континент- ПРИМ, 2001.- с.250- 251

27 грудня 1950 р. в с.Перепільченці Шаргородського району Вінницької області народився Володимир Павлович Перебейніс. За його ініціативи було

споруджено пам'ятник воїнам – інтернаціоналістам у м. Хмільнику, з 1996 р. був головою Спілки ветеранів війни в Афганістані м.Хмільника та Хмільницького району. Занесений до Книги Пошани та пам'яті «Гордість міста».

//За матеріалами Хмільницького міського архіву

12 листопада 1955р. у селі Широка Гребля Хмільницького району народився Микола Стасюк, член літературно – мистецького клубу «Золота троянда», автор збірок « Промінню сонця солодар», «Краса синівської любові».

//Пелюстки троянди. Поезії.-Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 2000.-с.121-134

//Стасюк М.І. Промінню сонця солодар.-Вінниця: Континент – Прим, 2004.-с.280

// Стасюк М. Краса синівської любові. Поезії. –Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 2001.- 289 с.

1960р. (55р.) - в селі Немія Могилів – Подільського району народилась Валентина Автодійчук, директор Хмільницької школи естетичного виховання, керівник народного – аматорського ансамблю української пісні «джерелоа радону» облфілікарні, народного аматорського ансамблю «Криниченька» та народного ансамблю української пісні «Джерело» санаторію «Хмільник», ансамблю викладачів естетичного виховання «Калина». 2006 р. Валентина Василівна кращим діячем культури і мистецтв міста Хмільник.

//Дорош М., СтепанюкВ. Тобою, краю мій , живу...Хмільниччина: події, особи, час. Довідник- вінниця, 2013.-с.6

18 червня 1960 р. (55р.) - в с.Малий Митник народився Віктор Євграфович Стукан, скульптор, автор пам'ятника Т.Шевченко у Хмільнику. Його роботи не тільки у Хмільницькому краю, а й вінницькій , Житомирській, Хмельницькій, Сумській, Харківській, Черкаській областях та в республіці Білорусь.

//З історії Малий Митник.

3 серпня 1965р.(50р).- в с.Куманівці народилась Надія Миколаївна Овчарук , редактор журналу «Східний світ» Інституту сходознавства ім.Агатангела Кримського Національної Академії Наук України.

//Дорош М., СтепанюкВ. Тобою, краю мій , живу...Хмільниччина: події, особи, час. Довідник- Вінниця, 2013.-с.132

21 березня 1965 р .(50р). – у с.Залісся Старосинявського району народився Микола Васильович Юрчишин, комерційний директор Агропромислового наукового – виробничого підприємства «Візит», «Людина десятиліття» у номінації «Меценат і благодійник», депутат Вінницької обласної ради, Почесний громадянин міста Хмільника.

//За матеріалами Хмільницького міського архіву.

6 грудня 1965 р.(50р.) народилась Юлія Бичківська, місцева поетеса, співавтор освітянського альманаху поетів Хмільницького району «Якщо серце не мовчить» та літературної антології Хмільниччини «Калинові грона». У співпраці з місцевим композитором Павлом Дубовим написала ряд пісень, присвячені рідному краю в тому числі і гімн Хмільника.Автор книги «Хмільничани вроки Великої Вітчизняної»

//Квітне у Хміль – граді Золота Троянда. Альманах. Редактор – упорядник Л.Сердунич:-Хмельницький: Вид- во ПП Цюпак А.А., 2010.- с.15

1969 -1970 р – створений дентопарк у центральному військовому клінічному санаторію «Хмільник».

//Сім чудес Хмільника.

1970 р.(45р.) – введено в дію першу чергу водопроводу, заасфальтовано 5 тис. кв.м. вулиць і 8 тис. кв.м. тротуарів. Створено міське теплично – квіткове господарство. Прокладено каналізацію, збудовано універмаг, банно – пральний комбінат.

- Відкрито санаторій «Південний Буг» та піонерський табір «Орлятко»

- Хмільник стає містом курортом республіканського значення.

//Історія міст і сіл УРСР Вінницької області.-К.,1972.- с.670

5 січня 1970 р.(45)- у селі Думенки народилась Антоніна Корешкова , місцева поетеса, член літературно – мистецького клубу «Золота троянда», завідувача клубом с.Думенки, майстриня з виготовлення ляльок – мотанки.

//Пелюстки троянди. Поезії.-Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 2000.-с.55 -56.

18 липня 1975 р. (40р.)- у м.Хмільнику народився М.Заруба, місцевий поет, член літературно- мистецького клубу «Золота троянда».

//Пелюстки троянди. Поезії.-Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 2000.-с.55 -56.

1980 р.(35 р.)- у с.Сальниця народився Павло Михайлович Мазур, заслужений тренер України з хокею. 1998 році призначений головним тренером ХК «Колос – Секвойя» міста Вінниці, команда під його керівництвом ставала десятиразовим чемпіоном України з хокею на траві, триразовим володарем Кубка України. У 2001 році – головний тренер Національної збірної команди України

// За матеріалами В.Гальчевського

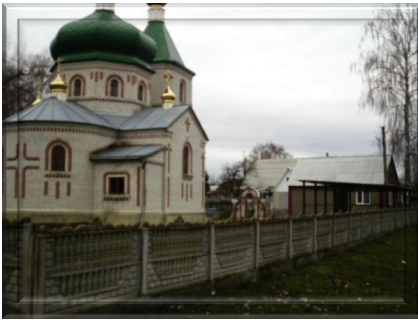
18 лютий 1985р.(30р.) при районному Будинку культури створений народний аматорський хоровий колектив ветеранів війни і праці, першим керівником хору був В.Т.Коцулим.

//За матеріалами історії народного аматорського хорового колективу ветеранів

війни і праці.

2000р. (15р.)- помер Василь Феодосійович Маремпольський, уродженець с.Маркуші. науковець, кандидат філологічних наук, поет, письменник.

// 3 – Над Божої ріки. Літературний бібліографічний словник Вінниччини /Упорядкування і загальна редакція А.М.Подолінного. Вінниця: Континент- ПРИМ, 2001.- с.212

2005 р.(10р.)- у с.Малому Митнику відкрита церква на честь Іоана Воїна

//З історії с.Малий Митник.

-ухвалено Статут територіальної громади м.Хмільника.

2014 рік.

Укладач краєзнавець Хмільницької районної бібліотеки для дорослих
О.Михалиця